

Kommunal finansiering af de særlige psykiatriske pladser

Nærværende notat giver et overblik over de nordjyske kommuners udgifter i forbindelse med driften af de 16 særlige psykiatriske pladser i Region Nordjylland.

Baggrund

Jf. Økonomaftalen 2018 blev det besluttet, at der skal oprettes 150 særlige psykiatriske pladser på landsplan. I den forbindelse lavede de nordjyske kommuner en kortlægning af behov for pladser i Nordjylland, hvor man identificerede 6-9 borgere. Siden har Sundhedsministeriet truffet beslutning om, at der skal etableres 16 særlige pladser i Nordjylland.

Kortlægning af antal borgere

I efteråret 2017 kortlagde kommunerne, hvor mange borgere de havde, som opfyldte alle kriterierne for at kunne blive visiteret til de særlige psykiatriske pladser, jf. tabel 1.

Tabel 1. Kriterier for visitering til de særlige psykiatriske pladser

<p>Alle af nedenstående kriterier skal være opfyldt for at kunne blive visiteret til de særlige pladser:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Patienten vurderes at være til nærliggende og væsentlig fare for andre og uforudsigelig i sin adfærd2. Patienten har en svær psykisk lidelse3. Patienten har særlige sociale problemer4. Patientens forløb er karakteriseret ved gentagne indlæggelser eller én længerevarende indlæggelse i den regionale psykiatri5. Opholdet vurderes at have afgørende betydning for at kunne imødekomme patientens særlige behov for behandling, rehabilitering og støtte, herunder evt. misbrugsbehandling6. Opholdet vurderes at være egnet til at forhindre, at patienten vil indtage/købe rusmidler, anskaffe farlige genstande eller begå kriminalitet, herunder udøve vold <p>Børn og unge under 18 år kan ikke visiteres til de særlige psykiatriske pladser</p>

På baggrund af ovenstående kriterier vurderede de nordjyske kommuner, at der vil være 6-9 borgere, der potentielt lever op til kriterierne. Hertil skal lægges, at det er frivilligt for borgeren, at tage imod tilbuddet om ophold på de særlige pladser.

6-9 borgere er ikke nødvendigvis lig med 6-9 pladser, da det afhænger af, hvor lang tid borgeren skal være indskrevet. I bemærkningerne til lovgivningen er der angivet en forventning om, at opholdet har en varighed på 3 til 6 måneder. Kommunale og regionale fagpersoner har dog en forventning om, at ophold typisk vil være af mindst 6 måneders varighed – og i nogle tilfælde længere.

Omregnes de 6-9 borgere til antal pladser, giver det følgende behov:

Tabel 2. Forventet behov for pladser

Forventet periode borgeren er indskrevet	Forventet behov for pladser
Omregnet til helårspladser v. ophold af 3 måneders varighed	2-3 pladser
Omregnet til helårspladser v. ophold af 6 måneders varighed	3-5 pladser
Omregnet til helårspladser v. ophold af 12 måneders varighed	6-9 pladser

Kommunal finansiering af de særlige psykiatriske pladser

Driftsansvaret for de særlige pladser varetages af regionerne, men kommunerne skal finansiere 1,4 mio. kr. af en fastsat sengetakst på 1,9 mio. kr. pr. år pr. sengeplads. Kommuner der visiterer en borger til de særlige pladser skal således betale 3.836 kr. pr. opholdsdag.

I betalingsbekendtgørelsen for de særlige pladser fremgår det, at kommunerne udover betaling for benyttede pladser også skal betale samme takst for ubenyttede pladser. I tilfælde af, at der er ubenyttede pladser, opkræves kommunerne svarende til kommunens andel af regionens befolkningstal. Kommunerne skal finansiere sin andel af tomgangspladserne uanset, hvor mange borgere den enkelte kommune har visiteret til de særlige pladser.

Forventede udgifter opgjort efter kommune

Den enkelte kommunes udgifter til de særlige pladser afhænger af to faktorer:

1. Hvor mange borgere den enkelte kommune visiterer til de særlige pladser.
2. Hvor mange tomgangspladser, der objektivt skal finansieres.

I tabel 3 er kommunernes udgifter til tomgangspladserne opgjort i forhold til antal tomgangspladser.

Tabel 3. Forventede udgifter opgjort efter kommune

		Scenarie 1	Scenarie 2	Scenarie 3	Scenarie 4
Antal benyttede helårspladser		3	6	9	12
Antal tomme helårspladser		13	10	7	4
Finansiering af tomme pladser	Pct. andel af befolkning				
Brønderslev	6,2 %	1.121.042	862.340	603.638	344.936
Frederikshavn	10,2 %	1.857.849	1.429.115	1.000.380	571.646
Hjørring	11,1 %	2.015.924	1.550.711	1.085.497	620.284
Jammerbugt	6,6 %	1.193.608	918.160	642.712	367.264
Læsø	0,3 %	55.822	42.940	30.058	17.176
Mariagerfjord	7,2 %	1.301.328	1.001.022	700.715	400.409
Morsø	3,5 %	633.720	487.477	341.234	194.991
Rebild	5,1 %	921.418	708.783	496.148	283.513
Thisted	7,4 %	1.350.478	1.038.829	727.180	415.532
Vesthimmerland	6,3 %	1.151.564	885.818	620.073	354.327
Aalborg	36,2 %	6.597.248	5.074.806	3.552.364	2.029.923
Finansiering af benyttede pladser		4.200.000	8.400.000	12.600.000	16.800.000
I alt		22.400.000	22.400.000	22.400.000	22.400.000

Note. Hvis borgerne gennemsnitlig er indskrevet i 6 måneder vil det svare til scenarie 1 og 2.

Hvis borgerne gennemsnitlig er indskrevet i 12 måneder vil det svare til scenarie 2 og 3.

Tabel 3 viser kommunernes udgifter til ubenyttede pladser, hvilket betyder, at den enkelte kommunes udgifter til borgere visiteret til de særlige pladser skal lægges oven i ovenstående udgifter.